

Til lovforslag nr. L 191. Betænkning afgivet af Arbejdsmarkedsudvalget den 7. maj 2003

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om aktiv socialpolitik, lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, lov om fleksydelse, lov om social service, lov om individuel boligstøtte, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og integrationsloven

(Loft over kontanthjælpen, hjælp til unge og forsørgere, flytning af reglerne om aktive tilbud m.v.)
[af beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen)]

1. Ændringsforslag

Beskæftigelsesministeren har stillet 11 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 13. marts 2003 og var til 1. behandling den 27. marts 2003. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Arbejdsmarkedsudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 5 møder.

Sammenhæng med andre lovforslag

Lovforslaget har været behandlet sammen med L 190 (ansvar for og styring af den aktive beskæftigelsesindsats), L 192 (handicappede i erhverv), L 193 (aktiv beskæftigelsesindsats) og L 194 (aktiveringsydelse), som samlet udgør gennemførelsen af den politiske aftale »Flere i arbejde«.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og beskæftigelsesministeren sendte den 10. februar 2003 dette udkast til udvalget, jf. alm. del – bilag 219. Den 13.

marts 2003 sendte beskæftigelsesministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 4 spørgsmål til beskæftigelsesministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (V, DF, KF, RV og KRF) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* i udvalget (S) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* i udvalget (SF og EL) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for ændringsforslag nr. 1, stemme imod ændringsforslag nr. 2 og 11, og stemme hverken for eller imod ændringsforslag nr. 3-10.

Mindretallet finder, at lovforslaget indeholder endnu en række nedskæringer af ydelserne til kontanthjælpsmodtagere:

Dels lægges der loft over den samlede ydelse til personer på kontanthjælp. Det kan betyde et økonomisk tab for ægtepar på op til 2.580 kr. om måneden (efter skat) og for enlige på op til 1.290 kr. om måneden (efter skat). Det vil betyde, at de berørte personer bliver tvunget ned på en ydelse, de vil have mere end almindeligt svært ved at leve af. Begrundelsen er angiveligt at øge det økonomiske incitament til at arbejde. Men det er rent blålys, idet problemet ikke er, at de arbejdsøse ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, men at arbejdsmarkedet ikke står til rådighed for dem. I virkelighedens verden fører fattigdom kun til, at man bliver endnu mere isoleret og kommer længere væk fra arbejdsmarkedet.

Dels får kontanthjælpsmodtagere under 25 år en særlig straf gennem lovforslaget. Hvis de ikke er i stand til at gennemføre en påtvungen uddannelse, eller hvis de ikke kommer i arbejde efter 9 måneder på kontanthjælp, bliver hjælpen nedsat med 400 kr. for hjemmeboende og 900 kr. for udeboende. Det kaldes en koordinering med SU-satserne på trods af, at man på SU har mulighed for at supplere med arbejde eller lån, hvad kontanthjælpsmodtagerne ikke har.

Endelig får kommunerne mulighed for at dømme gifte kontanthjælpsmodtagere ude. Hvis kommunen bare påstår, at vedkommende ikke står til rådighed, kan de erstatte kontanthjælpen med et ægtefællertilæg (det såkaldte forklædetilæg) til ægtefællen. For kontanthjælpsmodtageren kan det betyde op til 8.000 kr. mindre om måneden og en tilsvarende besparelse for kommunen.

Alt i alt er der tale om forslag, som ene og alene betyder økonomiske forringelser for grupper af kontanthjælpsmodtagere og en besparelse for de offentlige kasser på næsten 200 mio. kr. Pengene, som ifølge forliget om »flere i arbejde« bruges til at lette skatten for især de højeste indkomster. Med andre ord en asocial omfordeling.

Tjødvelldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siunmut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Ændringsforslag

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af S):

Til § 1

1) I det under *nr. 22* foreslåede § 25 f, *stk. 2*, indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»Hvis hjælpen også er nedsat eller nedsættes efter § 25, *stk. 5*, kan hjælpen til en person, der ikke bor hos en eller begge forældre, højst nedsættes til beløbet i *nr. 1*, og hjælpen til en person, der bor hos en eller begge forældre, nedsættes til det beløb, den pågældende er berettiget til efter § 25, *stk. 5*.«

[Ændringen præciserer nedsættelsens størrelse i de situationer, hvor der både skal ske nedsættelse efter lovens § 25, *stk. 5*, og efter den foreslåede § 25 f.]

Af *beskæftigelsesministeren*, tiltrådt af et *flertal* (V, DF, KF, RV og KRF):

2) Efter *nr. 29* indsættes som nyt nummer:

»01. § 39, *stk. 1*, affattes således:

»Hvis en person eller dennes ægtefælle uden rimelig grund udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning, skal kommunen nedsætte hjælpen efter § 25. Nedsættelsen skal ske inden 3 kalendermåneder efter, at den pågældende er udeblevet.«

[Præcisering af sanktionsforudsætning]

3) I *nr. 30* udgår »*stk. 1, 1. pkt., og*«.

[Konsekvensændring af *nr. 2*]

4) *Nr. 31* udgår.

[Konsekvensændring af *nr. 2*]

5) I den under *nr. 32* foreslåede affattelse af § 40, *stk. 1*, ændres »§ 42, *stk. 3*« til: »§ 45, *stk. 3*«. [Teknisk ændring]

6) Efter *nr. 62* indsættes som nyt nummer:

»02. I § 74 g, *stk. 2*, ændres »§ 13, *stk. 3*« til: »§ 13, *stk. 4*«.«

[Teknisk ændring]

7) Efter *nr. 78* indsættes som nyt nummer:

»03. I § 107, *stk. 1*, ændres »reglerne i *stk. 2–4*« til: »reglerne i *stk. 2* og *3*«.«

[Teknisk ændring]

8) Nr. 82 affattes således:

»82. § 109, stk. 1, nr. 5 og 9, ophæves.«
[Teknisk ændring]

9) Nr. 83 affattes således:

»83. § 109, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Beløb efter § 25 f, stk. 2, reguleres som SU-satserne, jf. lov om Statens Uddannelsesstøtte.«
[Teknisk ændring]

Til § 2

10) Paragraffen affattes således:

»§ 2

I lov nr. 438 af 10. juni 2002 om ændring af lov om aktiv socialpolitik, integrationsloven, lov om fleksydelse og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område m.fl. love. (Bagudbetaling af kontanthjælp m.v., ændring af reglerne om ledighedsydelse, indførelse af bemyndigelse vedrørende personer fra Færøerne og Grønland på døgninstitutioner m.v., ændring af reglerne om fleksydelse og om lægers honorering i koordinationsudvalg), som ændret ved lov nr. 1034 af 17. december 2002, foretages følgende ændring:

1. I § 7, stk. 6, indsættes som 3. pkt.:

»Tilsvarende gælder personer omfattet af §§ 25 b og 25 c i lov om aktiv socialpolitik.«

[Teknisk ændring]

Til § 9

11) I stk. 4 indsættes efter 1. pkt. som nyt punktum:

»§ 25 f, stk. 1, nr. 2, som affattet ved denne lovs § 1, nr. 22, finder tilsvarende anvendelse på personer, der i henhold til stk. 2 påbegynder eller gennemfører tilbud efter de hidtil gældende regler.«

[Ændringen sikrer, at nedsættelse af hjælpen til unge til SU-niveau ved uberettiget ophør eller afvisning af tilbud også gælder, hvis tilbuddet i henhold til overgangsbestemmelsen i stk. 2 påbegyndes eller gennemføres efter de hidtil gældende regler]

Bemærkninger

Til nr. 1

Efter forslaget til ny § 25 f nedsættes kontanthjælpen til unge efter en vis periode til SU-satsen, hvis den unge ikke forinden er kommet i understøttet beskæftigelse, eller hvis den unge uberettiget ophører med eller afviser tilbud.

Nogle af disse unge kan være gift med en kontanthjælpsmodtager over 25 år og kan derfor også få nedsat hjælpen efter 6 måneder med 500 kr. om måneden.

Det foreslås, at det udtrykkeligt fremgår af forslaget til § 25 f, at hjælpen til personer, der er gift med kontanthjælpsmodtagere, der har modtaget kontanthjælp i over 6 måneder, ikke kan få nedsat hjælpen til mindre end SU-satsen som anført i § 25 f, eller hvad der følger af 500-kroners-nedsættelsen for gifte, der har modtaget hjælp i over 6 måneder.

Til nr. 2

Med ændringen foreslås det præciseret, at hjælpen altid skal nedsættes, hvis en person eller dennes ægtefælle udebliver fra et tilbud efter lov om en aktiv beskæftigelsesindsats eller anden beskæftigelsesfremmende foranstaltning uden rimelig grund. For personer, der har ansøgt om eller modtager hjælp alene på grund af ledighed, anses kun de årsager, som er anført i § 13, stk. 4, som rimelige grunde til udeblivelse. For personer, der har ansøgt om eller modtager hjælp på grund af problemer ud over ledighed, vurderer kommunen, om der foreligger andre forhold end dem, der er nævnt i § 13, stk. 4, som kan anses for rimelig grund til udeblivelse. Forslaget indebærer ikke en ændring af gældende ret. Forslaget præciserer, at hjælpen skal nedsættes, hvis de pågældende udebliver uden rimelig grund, men at rimelig grund er et snævrere begreb for personer, der har ansøgt om eller modtager hjælp alene på grund af ledighed, end for personer, der har ansøgt om eller modtager hjælp på grund af problemer ud over ledighed.

Der foreslås en tilsvarende ændring i integrationslovens § 30.

Til nr. 3 og 4

Forslagene er tekniske konsekvenser af ændringsforslag nr. 2.

Til nr. 5-9

Ændringsforslagene er tekniske konsekvenser som følge af forslaget til lov om en aktiv beskæftigelsesindsats.

Til nr. 10

Ændringsforslaget er en præcisering af bestemmelsen.

Til nr. 11

Da der er rejst tvivl om, hvorvidt forslaget om nedsættelse af hjælpen til unge til SU-niveau ved uberettiget ophør eller afvisning af tilbud også gælder, hvis tilbuddet i henhold til overgangsbestemmelsen i stk. 2 påbegyndes eller gennemføres efter de hidtil gældende regler, foreslås det præciseret, at uberettiget ophør eller afvisning af tilbud i denne situation også medfører nedsættelse af hjælpen til SU-niveau.

Charlotte Antonsen (V) Eva Kjer Hansen (V) Freddy Dam (V) Jens Vibjerg (V) fmd.

Bent Bøgsted (DF) Kristian Thulesen Dahl (DF) Lars Barfoed (KF) Charlotte Dyremose (KF)

Tove Videbæk (KRF) Anne-Marie Meldgaard (S) Bjarne Laustsen (S) nfmd. Jan Petersen (S)

Lone Møller (S) Ole Vagn Christensen (S) Ole Sohn (SF) Anders Samuelsen (RV)

Pernille Falcon (EL)

Tjóðveldisflokkurin, Inuit Ataqatigiit og Siumut havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	56*	Enhedslisten (EL)	4
Socialdemokratiet (S)	52	Kristeligt Folkeparti (KRF)	4
Dansk Folkeparti (DF)	22	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	16	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	12	Siumut (SIU)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1

* Heraf 1 medlem valgt på Færøerne

Oversigt over bilag vedrørende L 191

Bilagsnr.	Titel
1	Høringssvar og høringsnotat, fra beskæftigelsesministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Spm. 1 om, hvorfor introduktionsydelsesmodtagere, kontanthjælpsmodtagere og starthjælpsmodtagere, der er gift med introduktionsydelsesmodtagere, ikke er omfattet af sanktionsreglerne i lov om aktiv socialpolitik, til beskæftigelsesministeren Spm. 2 om sikring af en mere effektiv kommunal administration af rådighedsreglerne for kontanthjælpsmodtagere, til beskæftigelsesministeren Spm. 3 om erfaringerne med effektivt tilsyn med a-kassernes rådighedsadministration, til beskæftigelsesministeren Spm. 4 om, hvor mange gange »gentagne gange« er i § 41 i lov om socialpolitik, til beskæftigelsesministeren
4	Ændringsforslag fra beskæftigelsesministeren
5	Svar på spm. 1 om, hvorfor introduktionsydelsesmodtagere, kontanthjælpsmodtagere og starthjælpsmodtagere, der er gift med introduktionsydelsesmodtagere, ikke er omfattet af sanktionsreglerne i lov om aktiv socialpolitik, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 2 om sikring af en mere effektiv kommunal administration af rådighedsreglerne for kontanthjælpsmodtagere, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 3 om erfaringerne med effektivt tilsyn med a-kassernes rådighedsadministration, fra beskæftigelsesministeren Svar på spm. 4 om, hvor mange gange »gentagne gange« er i § 41 i lov om socialpolitik, fra beskæftigelsesministeren
6	1. udkast til betænkning